

Sulat kanu Manga
Jaw a Sibru

Bismillah Sir-Rahman Mir-Raheem

Assalamu Alaikum Warahmatullahi Ta'ala Wabarakatuh

Su nia a sulat na di 'gkasigulu u entain i sinemulat lun. Nia antapan nu ped a manga alim na nia 'gkatumpun nu nia a sulat na su manga taw a Yahudi a 'bpamaginugut kanu Isa al-Masih. Su ped kanu 'bpamaginugut sia na mana pegkiugan nilan pembalingan su danden a ukit'u manga taw a Yahudi sia luyud kanu danden a kapasadan. Tembu pegkiugan a benal papedtuntay nu sinemulat sa nia u ngin i kabalapantag'u bagu a kapasadan nu Kadenan (kumin kanu danden a kapasadan nu Kadenan). Na ipebpagilay kanu nia a sulat i su danden a kapasadan na inenggay nu Kadenan su entu sia nakanggulalan kanu manga malaikat sa ukit'a kinapasampay nilan lun kanu manga nabi. Ugaid'a su bagu a kapasadan nu Kadenan na inenggay nin demun sia nakanggulalan kanu Tunggal'in a su Isa al-Masih. Na su danden a kapasadan na gagalu bu su entu enggu nia nin katagan na kapagadil kanu manga taw sa kasangul'ilan kanu bagu a kapasadan nu Kadenan a su talutup a ukit'a kalipuasan sia makanggulalan kanu Isa al-Masih. Papedtuntayan nu sinemulat kanu nia su kabalapantag'u Isa al-Masih enggu labi lawan pan sekanin kumin kanu manga malaikat, kanu Nabi Musa enggu kanu mapulu sa langun nu 'bpamangurban. Su pinggula nin na labi lawan pan kumin kanu manga pinggula a kurban nu manga mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa ukit a kaampun kanu kabaladusan nu manga Yahudi. Kagina su Isa al-Masih man i talutup a kurban a ebpun kanu Kadenan a makaaun sa kanarakan kanu apia entain a semalig sa lekanin. Su Isa al-Masih i mapulu sa langun nu 'bpamangurban enggu dala kapegkapupus'u kabpangurban nin.

Nia pan kahanda sa kinasulat sa nia na asal'a masekat su 'bpamaginugut sa kagkabagel'u salig'ilan kanu Isa al-Masih enggu di nilan embalinganan su danden a ukit'ilan sa apia nia nin kaaden i temala pan silan sa kapamungkaid. Ka papanalusen nilan su salig'ilan kanu Isa al-Masih ka enggu silan malipuas kanu nanget a kasiksan enggu matalima nilan su tidtu-tidtu a kapangintelenen sia kanu Kadenan. Su Isa al-Masih man su kadtalu nu Kadenan enggu sekanin su tidtu-tidtu a inam tanu. Sekanin su talanged a 'bpamagelet sa lekitanu kanu Kadenan enggu sekanin i talutup a kurban kanu Kadenan sa kaampun kanu manga kabaladusan tanu. Sekanin su tidtu-tidtu a inipayag'u Kadenan a kalipuasan tanu sia kanu bagu a kapasadan nin.

Hibru 1

Su Kadtau nu Kadenan na sia Nakanggulalan kanu Tunggal'in

1 ¹Kanu paganay na inisampay nu Kadenan su manga katigan nin kanu manga kalukesan tanu sa madakel a ukit enggu madakel a timpu sia nakanggulalan kanu manga nabi nin. ²Ugaid'a kanu nangauli den a nia a manga timpu na inisampay nin sa lekitanu su katigan nin sia nakanggulalan kanu Tunggal'in. Su Tunggal'in ba a nia i pinamili nin a pebpusakan kanu langun-langun enggu sia nakanggulalan kanu Tunggal'in i kinapangaden nin kanu langun-langun. ³Su sigay nu Kadenan na 'gkailay kanu Isa al-Masih enggu sia nakanggulalan sa lekanin na 'gkailay sa talutup u entain su Kadenan. Pebpapanalusen nin su langun-langun sia makanggulalan kanu kabarakat'u kadtau nin. Na ulian nu kinalimpiu nin kanu taw sia kanu manga kabaladusan nilan na nagagayan sekanin kanu tampal sa kawananan nu Kadenan a Barakat a lu sa sulega. ⁴Tembu sekanin na labi lawan i kapulu nin kumin kanu manga malaikat enggu su ingala a inenggay lun na labi i kabalapantag'in kumin kanilan.

Su Tunggal na Mapulu pan kumin kanu manga Malaikat

⁵Ka apia sakataw kanu manga malaikat na dala pidtau nu Kadenan sa

“Seka su Tunggal a wata ku,
saguna na ipebpayag ku i saki su Ama nengka.”^a

Na dala bun edtau nu Kadenan kanilan i

“Saki i mabaluy a ama nengka enggu seka menem
i mabaluy a wata ku.”^b

⁶Na su kinapasia nu Kadenan sa dunia kanu Tunggal'in na nia nin pidtau na

“Dait a simban sekanin nu langun nu malaikat ku.”^c

⁷Na nia menem pidtau nu Kadenan pantag kanu manga malaikat'in na

“Su manga malaikat na mabaluy ku silan a sambel
enggu su silan ba a entu a panunugun ku na mabaluy ku
silan a apuy.”^d

^a 1:5 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 2 ayat 7 sia kanu Kitab Zabur.

^b 1:5 Mailay i nia sia kanu Ikadua a Kitab'u Nabi Samuil 7 ayat 14.

^c 1:6 Mailay i nia sia kanu Diutirunumi 32 ayat 43 sia kanu Kitab Taurat.

^d 1:7 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 104 ayat 4 sia kanu Kitab Zabur.

Hibru 1

⁸Ugaid'a nia nin kadtalu pantag kanu Tunggal na

“Su Kakadenan ku na san sa leka,
su kulesi nu kadatu nengka na taman sa taman
enggu matidtu su ukit'u kapendatu nengka.

⁹'Gkasuatan nengka su ngin i mapia enggu 'gkabensian
nengka su ngin i mawag.

Tembu su Kadenan a Kadenan nengka na pinamili^e ka nin.

Binadtug ka nin enggu inenggan ka nin sa kapia na ginawa
a labi lawan pan kumin kanu langun nu kaped'engka.”^f

¹⁰Na pidtalu bun kanu Tunggal'u Kadenan i

“Hu Mapulu, sia kanu punan-punan
na seka demun i nangaden kanu langit enggu lupa.

¹¹Na su entu na mapupus bun ugaid'a seka na dala
kapegkapupus'in taman sa taman.

'Gkalabing bun su entu a mana balegkas.

¹²Luluneng nengka su entu

ka sambian nengka sa mana bun su kaped'sambi kanu
balegkas a da den katagan nin.

Ugaid'a seka na dili embagu,
su uyag-uyag'engka na dala kapegkapupus'in.”^g

¹³Na apia entain kanu manga malaikat na dala pidtalu nu Kadenan sa

“Ayan ka sia tampal kanu kawanan ku
enggu pasugiuden ku su manga kuntela nengka
kanu palad'u ay nengka.”^h

¹⁴Nia nin maena na su manga malaikat'u Kadenan na panunugun nin
bu silan a di 'gkangailay, sinugu silan sa katiakap kanu manga taw a
makatalima sa kalipuanan.

^e 1:8-9 Sia sa basa a Grik na nia nin maena na *Tembu su Kadenan a Kadenan nengka na binubusan ka nin sa lana a 'bpagenggay sa kapia na ginawa a labi lawan kumin kanu langun nu kaped'engka*. Nia maena nu binubusan sa lana na pinamili nu Kadenan. Nia pinamili sia na su Isa al-Masih ka nia nin maena na nakasangan den sa lekanin su galebekan nin atawa ka su bagel'in a mana bun su adat-betad'u manga taw a Israil kanu paganay sa kaped'sangan nilan sa galebekan kanu taw a pinamili na pembubusan sa lana su ulu nin. Na mabatia i nia sia kanu Kinaliu 28 ayat 41 sia kanu Kitab Taurat. Na nia bun ba i maena nu gelal a *Masih na binubusan sa lana*. Madakel pan i kasabutan tanu makapantag kanu *Masih sia kanu Maena nu Mangadalem a Kadtalu kanu Kitab* a mailay kanu kapupusan nu nia a kitab.

^f 1:9 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 45 ayat 6 taman sa 7 sia kanu Kitab Zabur.

^g 1:10-12 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 102 ayat 25 taman sa 27 sia kanu Kitab Zabur.

^h 1:13 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 110 ayat 1 sia kanu Kitab Zabur.

Hibru 2

Su Isa al-Masih i 'Bpangulu kanu manga Taw sia kanu Kalipuasan

2 ¹Kagina ka maitu na nia dait na itagu tanu a benal sa ginawa su natuntayan tanu a entu a tidtu a panduan ka enggu di tanu makatangka lun. ²Ka apia su katigan nu Kadenan a inisampay nin sia nakanggulalan kanu manga malaikat na inibpaliugat i kanggulalan lun enggu apia entain i semungkang lun na makatalima sa kasiksan a makawagib sa lekanin, ³na labi lawan den i matalima tanu a kasiksan amaika di tanu itagu sa ginawa su balapantag a benal a nia a kalipuasan a nia lun muna-muna a minayag na su Mapulu a su Isa al-Masih enggu inipaamad sa lekitanu su entu nu manga taw a nakakineg lun. ⁴Inipaamad bun sa lekitanu su entu nu Kadenan sia nakanggulalan kanu embalang-balang a kangagaipan a nanganggula enggu kanu manga kapegkagaga a inenggay nu Suti a Ruh sia luyud kanu kahanda nin.

⁵Ka dikena man su manga malaikat i inenggan nu Kadenan sa kapangulu kanu pedtalun nami a makatingguma a bagu a dunia ka su manusia. ⁶Ka nia nakadalem kanu kitab na

“Entain su manusia a 'bpagitungen nengka pan?

Entain ba silan a pedtiakapan nengka pan?

⁷Binaluy nengka silan a mababa kanu manga malaikat sa nangagan bu a kutika ugaid'a binadtug'engka silan enggu inipulu nengka a mana su datu.

⁸Pinandatuan nengka kanilan su langun-langun.”ⁱ

Na amaika nadtalu a pinandatuan kanilan su langun-langun na nia nin maena na dala inisama nu Kadenan a dala kandatui nu manusia. Ugaid'a di tanu pamun 'gkailay saguna su kapendatu nu manusia kanu langun-langun. ⁹Ugaid'a sia kanu Isa al-Masih na nailay tanu i inibaba sekanin nu Kadenan sa nangagan bu a kutika kumin kanu manga malaikat ka enggu sekanin matay sa kopianan nu manusia sia luyud kanu dala idsan nin a limu nu Kadenan. Ugaid'a saguna na binadtug sekanin enggu inipulu sekanin nu Kadenan sabap kanu kinatala nin a entu sa kapatay. ¹⁰Na su Kadenan a nangaden kanu langun-langun

ⁱ 2:6-8 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 8 ayat 4 taman sa 6 sia kanu Kitab Zabur.

Hibru 2

enggu pinangaden nin su entu sabap sa lekanin na sia kanu kaagak'in kanu manga nabaluy a wata nu Kadenan sa kaampit kanu kabadtugan nin na dait man a benal su pinggula nin a entu a kinasugut'in sa kalasay nu Isa al-Masih asal'a maadil sekanin sa tidtu-tidtu sa kapangulu nin kanu manga taw sia kanu kalipuanan. ¹¹Na su Isa al-Masih a minikelas sa lekitanu na nabaluy den a Ama tanu su Ama nin. Tembu di nin ipegkaya i kapedtimbang'in sa lekitanu sa manga lusud'in sa tian. ¹²Ka nia nin kadtalu kanu Ama nin na

“Ipayag ku kanu manga lusud ku sa tian su makapantag kanu ingala nengka.

Sia kanu umpungan nu 'bpamaginugut na edsengal aku sa kapugi sa leka.”^j

¹³Nia nin pan pidtalu na

“Semalig aku sa lekanin.”^k

Pidtalu nin bun i

“Nia aku a kaped ku su manga taw a nabaluy a wata nin a inisalig'in sa laki.”^l

¹⁴Na kagina ka su langun nu nabaluy a manga wata nu Kadenan na manusia, na nabaluy bun sekanin a manusia ka enggu sia makanggulalan kanu kapatay nin na matalaw nin su Saitan a nadsabapan nu kapatay nu manusia. ¹⁵Na amaika maitu na makapambaya-baya nin su manusia a nangaulipen na gilek sa kapatay kanu dalem'u kabpaguyag-uyag'ilan sa dunia. ¹⁶Nia nin maena na mapayag a benal i dikena nia nin kinasia i su manga malaikat i pedtabangan nin ka nia nin pedtabangan na su manga tupu nu Ibrahim. ¹⁷Tembu namba i sabap'in i dait a nabaluy sekanin a manusia a mana bun kanu manga initimbang'in sa lusud'in sa tian ka enggu sekanin mabaluy a malimu enggu matidtu a mapulu sa langun nu 'bpamangurban kanilan sia kanu Kadenan. 'Gkurban sekanin asal'a maampun su kabaladusan nu manga taw. ¹⁸Na sabap sa sekanin mismu na natala nin su kamalasyon enggu sasat na magaga nin a benal edtabang su manga taw a pedtala bun sa sasat.

^j 2:12 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 22 ayat 22 sia kanu Kitab Zabur.

^k 2:13 Mailay i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Isayas 8 ayat 17.

^l 2:13 Mailay i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Isayas 8 ayat 18.

Hibru 3

Su Isa al-Masih a Tunggal'u Kadenan enggu su Musa a Panunugun

3 ¹ Kagina ka maitu manga lusud ku sa tian a sinuti nu Kadenan enggu su pagidsan ku a inenggat'u Kadenan sa kapaginugut sa lekanin na itagu nu sa ginawa su Isa al-Masih. Sekanin su sinugu nu Kadenan sia sa lekitanu enggu sekanin su mapulu sa langun nu 'bpamangurban a 'bpaginugutan tanu. ² Matidtu sekanin kanu sinemugu lun a mana su Musa a matidtu a panunugun sia kanu langun nu taw nu Kadenan. ³ Ugaid'a su Isa al-Masih i labi a badtugen kumin kanu Musa ka mana bun su pembalayn a nia labi a 'bpamedtan na su mimbalay lun kumin kanu pimbalay. ⁴ Na su langun man na walay na aden mimbalay lun ugaid'a nia nangaden kanu langun-langun na su Kadenan. ⁵ Na su Musa na matidtu a panunugun nu Kadenan^m kanu langun nu taw nin enggu su manga galebekan nin na pakapayag'in su katigan nu Kadenan sa kanu mangauma pan a timpu. ⁶ Ugaid'a su Masih na dikena panunugun ka Tunggal'u Kadenan sekanin a matidtu a 'bpangulu kanu langun nu taw nu Kadenan. Na sekitanu su manga taw nu Kadenan amaika ka papanalusen tanu sa dala gilek'in su kabpagangapa tanu kanu 'gkainam tanu a unut su kabpemamasela tanu lun.

Su Kapaingat kanu manga Taw a di 'Bpamaginugut kanu Kadenan

- ⁷ Na mana bun su katigan nu Suti a Ruh a
"Amaika makineg'u saguna su suala nu Kadenan
⁸ na di nu mapadtegas su pamusungan nu, dikena mana su
pinggula nu manga kalukesan nu a sinemunggang silan
ka binataluⁿ nilan su Kadenan kanu timpu a lu silan kanu
tawan-tawan a dalepa
⁹ sa nia kadtalu nu Kadenan na
'Binatalu aku nu manga kalukesan nu
apia nailay nilan demun su kangagaipan a pinggula
ku kanu dalem'u patpulu lagun.
¹⁰ Tembu nalipungetan ku su nan a manga taw

^m 3:5 Mailay i nia sia kanu Manga Bilangan 12 ayat 7 sia kanu Kitab Taurat.

ⁿ 3:8 binatalu Na binatalu nu taw su Kadenan sa ukita kinasunggang'ilan lun enggu kinambuku nilan lun kanu timpu a lu silan kanu tawan-tawan a dalepa.

enggu nia ku nadtalun na “Lalayun man pedtangka su pamusungan nilan sa laki

enggu di nilan pedtuntayan su manga ukit ku.”

¹¹ Tembu sabap kanu lipunget ku na inibpasad ku i

“Di nilan matalima su kapangintelenen a ebpun sa laki.” ’ ’^o

¹² Kagina ka maitu manga lusud ku sa tian na pangingati nu i aden sa lekanu i kaadenan na pamusungan a dikena mapia enggu di maginugut a punan a katangka kanu kaisa-isa nin a Kadenan. ¹³ Ugaid’a makin nia nu enggula na pagkabagelen na uman i isa i manggiginawa nu ped’in kanu uman-uman gay taman sa aden pan kutika ka enggu dala sa lekanu i kapagakalan sabap kanu kabaladusan a makapadtegas kanu pamusungan nu. ¹⁴ Ka nakaampit tanu den man kanu Isa al-Masih amaika papanalusen tanu sa tidtu-tidtu su salig tanu sa lekanin iganat sa ganatan taman sa kapupusan. ¹⁵ Ka mana bun su nakadalem kanu kitab a

“Amaika makineg’u saguna su suala nu Kadenan

na di nu mapadtegas su pamusungan nu, dikena mana

su pinggula nu manga kalukesan nu a sinemung kang.”^p

¹⁶ Na entain ba man su manga taw a nakakineg kanu suala nu Kadenan ugaid’a sinemung kang bun silan? Dikena ba su manga taw a pinangunanan nu Musa sa kinaliu sa dalepa a Egypt? ¹⁷ Entain ba su nalipungetan nu Kadenan kanu dalem’u patpulu lagun? Dikena ba su manga taw a mibaladusa sa lekanin a namamatay lu kanu tawan-tawan a dalepa? ¹⁸ Entain ba i pidtalan nu Kadenan sa ibpasad’in i di nilan matalima su kapangintelenen a ebpun sa lekanin? Dikena ba su manga taw a sinemung kang sa lekanin? ¹⁹ Kagina ka maitu, na mapayag a benal i da nilan matalima su kapangintelenen^q a ebpun kanu Kadenan sabap sa da nilan kasalig kanu Kadenan.

4 ¹ Na apia ka maitu na mapakay pamun a matalima su kapangintelenen a inibpasad’u Kadenan. Tembu pangingatan tanu i aden sa lekitanu i di makatalima sa entu. ² Ka napangusiatan tanu bun man sa mapia a tutuma a mana bun su inipangusiat kanilan ugaid’a

^o 3:7-11 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 95 ayat 7 taman sa 11 sia kanu Kitab Zabur.

^p 3:15 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 95 ayat 7 taman sa 8 sia kanu Kitab Zabur.

^q 3:19 Su kapangintelenen sia a inibpasad’u Kadenan a kapangintelenan nu manga taw a Israil na su dalepa a Kanaan.

Hibru 4

naawan na katagan su entu kagina dala salig'ilan, dikena mana su manga taw a sinemalig. ³Na su sekitanu a namedsalig na 'gkatalima tanu su entu a kapangintelenen a ebpun kanu Kadenan ugaid'a su di 'bpamaginugut na dili nilan matalima su entu. Ka mana bun su kadtalu nu Kadenan a

“Sabap kanu lipunget ku na inibpasad ku

i di nilan matalima su kapangintelenen a ebpun sa laki,”^r apia nia nin kaaden i aden den su entu iganat pan kanu timpu a kinapasad mangaden kanu dunia. ⁴Kagina nalabit bun sia kanu kitab su pantag kanu ikapitu gay sa nangintelenen su Kadenan kanu ikapitu nin gay ulian nu kinapasad'in mangaden kanu langun nu pinangaden nin.^s ⁵Ugaid'a nadtalu bun kanu kitab i “Sabensabenal a di nilan matalima su kapangintelenen a ebpun sa laki.”^t ⁶Su manga taw a entu a napangusiatan paganay kanu mapia a tutuma na dala nilan matalima su kapangintelenen a entu sabap sa dala nilan kapaginugut. Ugaid'a aden pamun ped a taw a mapakay a makatalima kanu entu a kapangintelenen. ⁷Tembu su Kadenan na sinemenggay pamun sekanin sa ped a timpu a mana su saguna a timpu. Kagina nia kadtalu nu Kadenan sia nakanggulalan kanu Daud guna maipus su manga timpu a mana su nalabit ku a entu a

“Amaika makineg'u saguna su suala nu Kadenan na di nu mapadtegas i pamusungan nu.”^u

⁸Ka amaika nagaga bu man nu Yusua^v paganay sa matalima nu manga taw su entu a kapangintelenen, na di den guna edtalun nu Kadenan i aden pan ped a gay. ⁹Na nia nin maena na aden pamun naadil a kapangintelenen kanu manga taw nin a mana bun su kapangintelenen kanu ikapitu nin gay. ¹⁰Kagina apia entain i makatalima kanu kapangintelenen a ebpun kanu Kadenan na makapangintelenen bun sekanin kanu manga galebekan nin a mana bun su kinapangintelenen nu Kadenan kanu kinapasad'in mangaden kanu langun. ¹¹Na kagina ka

^r 4:3 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 95 ayat 11 sia kanu Kitab Zabur.

^s 4:4 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 2 ayat 2 sia kanu Kitab Taurat.

^t 4:5 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 95 ayat 11 sia kanu Kitab Zabur.

^u 4:7 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 95 ayat 7 taman sa 8 sia kanu Kitab Zabur.

^v 4:8 Su Yusua na sekanin i nakasambi kanu Nabi Musa sa kanu kinapangunanan kanu manga taw a Israil kanu kinaludep'ilan kanu dalepa a Kanaan a inibpasad'u Kadenan kanu manga taw a Israil. Na manga pat gatus lagun i kinauna nu Yusua kanu Nabi Daud.

maitu na paginapasen tanu i katalima tanu kanu entu a kapangintelenen. Ugaid'a amaika semungkang tanu a mana su manga taw paganay a dala paginugut kanu Kadenan na di tanu bun matalima su entu a kapangintelenen.

¹²Ka su kadtalu man nu Kadenan na bibiag, barakat enggu magalang pan sa sundang a dua embala i galangan nin. Na 'bpelambas su entu kanu atay nu taw a mana galangan nu sundang a papebpitas kanu embuku-bukuan nu badan taman den kanu didalem'u tulan. 'Bpelambas kanu itungan enggu pamusungan nu taw ka ipayag'in su dalem'u entu magidsan i mawag enggu mapia. ¹³Dala man makapagena kanu Kadenan ka talus-lambas i kapegkailay nin lun. Na mauma tanu man lu sa lekanin su langun na pinggalebek tanu.

Su Isa al-Masih su Mapulu tanu sa Langun a 'Bpangurban a Labi a Mabagel

¹⁴Kagina ka maitu sa aden mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa lekitanu a nakaludep lu sa sulega a labi a mabagel a mana su Tunggal'u Kadenan a su Isa al-Masih, na di tanu pitasen su salig tanu sa lekanin.

¹⁵Ka sekanin a mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa lekitanu na 'gkataan nin u ngin i 'gkagedam tanu kanu langun na 'gkatala tanu a kalubayan kagina napagukit-ukitan nin bun su langun na bataluan a 'gkatala tanu apia nia nin kaaden i dala sekanin endusa. ¹⁶Tembu di tanu magalang-alang semupeg kanu Kadenan a sangat i kakalimu nin a lu kanu kulesi nin ka enggu tanu matalima su lat a nanam'in enggu magedam tanu su da idsan nin a limu nin a makadtabang sa lekitanu sa uman tanu pakanasisita.

5 ¹Na uman i mapulu sa langun nu 'bpamangurban na pinamili sekanin ebpun kanu pagidsan nin bun a manusia asal'a makagkurban nin kanu Kadenan su manga inenggay nu manga taw enggu su ipegkurban kanu manga kabaladusan nilan. ²Na katawan nin pembitalia sa mananaw su manga taw a kulang i kasabut'in enggu pamakasibay sa dikena pedtibaban kagina manusia bun sekanin a aden kalubayan nin. ³Na kagina ka aden bun kalubayan nin na nasisita nin bun a 'gkurban kanu manga kabaladusan nin a mana bun su kapegkurban nin kanu manga kabaladusan nu manga taw. ⁴Na liu pan sa entu, na dala man taw a sekanin demun i mamili sa ginawa nin asal'a mabaluy a

Hibru 5

mapulu sa langun nu 'bpamangurban ka su Kadenan bu i mapakay a mamili sa entu a mana bun su kinapamily nin kanu Harun.^w

⁵Na maitu bun ba su Isa al-Masih na dikena nin inipulu i ginawa nin asal'a mabaluy sekanin a mapulu sa langun nu 'bpamangurban ka su Kadenan i namili sa lekanin. Ka nia man pidtalu nu Kadenan sa lekanin na

“Seka su Tunggal a wata ku,
saguna na ipebpayag ku i saki su Ama nengka.”^x

⁶Na pidtalu bun nu Kadenan sia kanu kitab i

“Seka su mangurban taman sa taman
a mana su kinabaluy kanu Milkisidik sa kabpangurban.”^y

⁷Na kanu timpu a 'bpaguyag-uyag pan su Isa al-Masih sia sa dunia na nangenin-nengin sekanin kanu Kadenan a 'bpaguguliang sa matanug ka 'gkataan nin man i su Kadenan i makapalipuas sa lekanin kanu kapatay. Na sabap sa inibaba nin i ginawa nin sa ukit a kinabpatiunut'in kanu kiug'u Kadenan na pinakikineg sekanin nu Kadenan. ⁸Ka apia sekanin man su Tunggal'u Kadenan na migkataw sekanin sa kabpatiunut kanu Kadenan sia nakanggulalan kanu kamalasyon a natala nin. ⁹Na sabap sa entu na natalutup sekanin kanu kahanda nu Kadenan tembu nabaluy sekanin a 'gkabpunan nu da taman nin a kalipuasan nu apia entain a maginugut sa lekanin, ¹⁰ka binaluy man sekanin nu Kadenan a mapulu sa langun nu 'bpamangurban a mana bun su kinabaluy kanu Milkisidik sa kabpangurban.

Su Kapaingat pantag kanu Kataligkud kanu Kadenan

¹¹Na madakel pan i madtalu nami pantag sa nia ugaid'a malegen pedsinantalen sa lekanu kagina mana migkalubay su katuntay nu saguna. ¹²Ka saguna na nia man dait sa lekanu na 'bpamamandu den kanu ped ugaid'a mana su nasisita nu pamun i mapamandu kanu 'bpaluman kanu manga nauna a napangagian nu den pantag kanu kadtalu nu Kadenan. Mana kanu pamun bagu ginememaw a nia nin pamun kauyagan na gatas ka di kanu pamun mapakay a pakanen sa

^w 5:4 Mailay i nia sia kanu Kinaliu 28 ayat 1 taman sa 3 sia kanu Kitab Taurat.

^x 5:5 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 2 ayat 7 sia kanu Kitab Zabur.

^y 5:6 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 110 ayat 4 sia kanu Kitab Zabur.

Hibru 5, 6

mangategas a pegken. ¹³Na su maitu ba a taw a gatas pamun i dait a ibpaguyag lun na mana pamun sekanin bagu ginememaw a wata a di mataw mapadsenggaya u ngin i mapia enggu mawag. ¹⁴Ugaid'a su taw a mangategas den i makan nin na mana bun su taw a matua den i kapagitung'in a nabibit'in den i ginawa nin sa kapadsenggaya sa mawag enggu mapia.

6 ¹⁻²Kagina ka maitu na nia dait na di tanu den 'bpapalumanan mangagi su manga nauna a napangagian tanu den pantag kanu Isa al-Masih. Di tanu den 'bpapalumanan mangagi su nakapamandu den sa lekitanu a mana su kataligkud kanu manga galebekan a dala katagan nin, su pantag kanu kasalig kanu Kadenan a natawan nu den, su atulan pantag kanu kapedsalawat,^z su kapendapenet kanu taw, su pantag kanu kambibiag 'bpaluman nu namamatay atawa ka su pantag kanu kakukum kanu taw taman sa taman. Ka makin tanu temalus mangagi kanu mangadalem a 'bpangagian pantag kanu Isa al-Masih.^a ³Na entu ba i enggulan tanu amaika miug su Kadenan.

⁴⁻⁶Kagina su manga taw man a nakatuntay den kanu bantang taman sa natekawan nilan den su palihala a ebpun sa sulega enggu natalima nilan den su Suti a Ruh enggu natekawan nilan den su kopianan nu kadtalu nu Kadenan taman sa nagedam'ilan bun su manga kabarakatan a ebpun kanu Kadenan a ipayag sa talutup sia kanu mangauli den a gay ugaid'a ulian nu entu ka taligkudanan nilan bun su Kadenan na malegen den silan pambalinganen sa kadtaubat'ilan kanu Kadenan kagina su entu a manga taw na timbang a initutuk'ilan 'bpaluman su Tunggal'u Kadenan kanu kayu a pinambalawaga enggu pinangkaya nilan kanu madakel a taw.

⁷Na mana tanu bun man su lupa a pinambalilidseki nu Kadenan a tatap 'bpagulangan a nia mamangetu lun na su manga pamumulan a makadtabang kanu manga gumagalebek lun. ⁸Ugaid'a amaika nia lupa i nia mamangetu lun na utan a sudangen, na su entu a lupa na dala katagan nin. Di den mauget na idsinta nu Kadenan su entu a lupa taman sa binasan nin sa apuy.

^z 6:1-2 kapedsalawat Nia kapegkasabut'u manga ped a alim na *manga ukit'a kabpelimpui*.

^a 6:1-2 temalus mangagi kanu mangadalem a 'bpangagian pantag kanu Isa al-Masih Su ped a katuntay nu manga alim na *'gkatua sa paginugut kanu Isa al-Masih*.

Hibru 6

⁹Ugaid'a apia ka maitu i kangadtalu nami na natalatantu nami sa lekanu a manga lusud'ami sa tian a papedtayan i dikena kanu maitu kagina katawan nami i nia nu den penggulan na su ngin i dait kanu taw a nalipuas den. ¹⁰Ka matidtu man su Kadenan, di nin kalipatanan su manga pinggula nu enggu su kakalimu nu sa lekanin a sampay saguna na ipebpagilay nu bun sia pakanggulalan kanu kapedtabang'u kanu manga pagidsan nu a sinuti nu Kadenan. ¹¹Na nia nami kalilinian na uman i isa sa lekanu na magapas sa kapapanalus'in kanu entu taman sa kapupusan ka enggu nu matalanged i matalima nu su 'gkainam'a ginawa nu. ¹²Tembu da kanu 'bpauk-pauk ka makin nia nu ilingi na su manga taw a natalima nilan su manga inibpasad'u Kadenan sia nakanggulalan kanu kinasalig'ilan enggu kinatigkel'ilan.

Su Pasad'u Kadenan na Natatalanged

¹³Na nia nu ilay na su kinabpasad'u Kadenan kanu Ibrahim, na su ingala nin mismu i inusal'in sa kinabpasad'in kagina da den lemawan pan sa entu ¹⁴sa nia nin inibpasad na "Natalatantu a palihalan ku seka enggu pagkadakelen ku su tupu nengka."^b ¹⁵Na ulian nu kinatigkel magingapa nu Ibrahim na natalima nin su entu a pasad'u Kadenan.

¹⁶Na su taw na amaika pedsapa na sia nin i entu penggulan kanu adapan nu mapulu pan sa lekanin ka amadan i entu sa tumanen nin su ngin i inibpasad'in ka enggu su ngin i di 'bpagayunan na matebped den su entu. ¹⁷Na maitu bun ba su Kadenan, sabap sa kapegkiug'in sa makapailay nin kanu manga taw a makatalima kanu pasad'in i saben-sabenal a di madsalin-salin su kahanda nin na tinalanged'in su entu sa ukit a kinabpasad'in, ¹⁸ka enggu sia makanggulalan kanu pasad'in enggu su kadtalu nin a di madsalin-salin sabap sa dala sa lekanin su kambudtud na su sekitanu a sinemupeg mangeni sa lekanin sa tabang na 'gkabagel su salig tanu sa matalima tanu su entu a 'gkainam tanu. ¹⁹Na su entu a inam na kasaligan enggu mabagel a mana bun palibatu kanu uyag-uyag tanu.^c Na entu ba i makaagak sa lekitanu

^b 6:14 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 22 ayat 16 taman sa 17 sia kanu Kitab Taurat.

^c 6:19 palibatu kanu uyag-uyag tanu Na nia nin maena na pamagel'u uyag-uyag tanu.

sa kaludep tanu lu kanu bala nu kurtina^d a su adapan nu Kadenan. ²⁰Na minuna den lu su Isa al-Masih ka enggu makapamagelet sa lekitanu lu kanu Kadenan ka sekanin man i mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa lekitanu taman sa taman a mana bun su kinabaluy kanu Milkisidik sa kabpangurban.

**Su Milkisidik na Mapulu pan kanu
'Bpamangurban nu manga Taw a Israil**

7 ¹Na su Milkisidik na datu sekanin nu siudad a Salim enggu 'bpangurban sekanin kanu Kadenan a Mapulu sa Langun. Na kanu kinauli nu Ibrahim ebpun kanu kinapanaban nin embunua kanu manga datu na inalaw sekanin nu Milkisidik enggu pinalihalan nin su Ibrahim. ²Na inenggay sa lekanin nu Ibrahim su ikasapulu bad kanu langun nu nataban nin.^e Na nia maena nu ngala nin a Milkisidik na "Datu na Kaikelasan." Na datu sekanin kanu siudad a Salim^f tembu "Datu nu Kalilintad." ³Dala nalabit a ama nin enggu ina nin, dala bun tarsilan pantag kanu katupuan nin, dala bun nakasulat pantag kanu kinambata lun enggu kinapatay nin. Na su kinabaluy lun a mangurban na dala kapegkapupus'in tembu makapagidsan nin su Tunggal'u Kadenan.

⁴Na ilay nu, sangat a badtug su Milkisidik ka apia su Ibrahim a kalukesan nu katupuan tanu na minenggay lun sa ikasapulu bad kanu langun nu nataban nin sa kinambunua. ⁵Na sia luyud kanu kasuguan na su manga tupu bu nu Libi a nasanganan sa kapangurban i mapakay a temalima kanu ikasapulu bad a pantiali nu manga pagidsan nilan a taw a Israil apia nia nin kaaden i tupu bun silan nu Ibrahim. ⁶Ugaid'a su Milkisidik na dikena tupu nu Libi a inenggan nu Ibrahim kanu ikasapulu bad kanu nataban nin. Sekanin i minenggay sa palihala kanu Ibrahim a

^d **6:19** Su **kurtina** a nia na su dalinding a inumbal kanu timpu nu Nabi Musa (Su Kinaliu 26 ayat 31 taman sa 36) a makapadsenggaya atawa ka napambad kanu Suti a Bilik enggu kanu Suti sa Langun a Bilik lu kanu Suti a 'Bpagagaman nu manga Yahudi. Na nakisi iganat sa pulu taman sa baba su entu a dalinding atawa ka kurtina nu Suti a 'Bpagagaman sa kanu kutika a kinapatay nu Isa al-Masih (Mataya 27 ayat 51 enggu Markus 15 ayat 38). Na kanu kinakisi a entu nu kurtina na inipailay i mapakay den a makasupeg su taw kanu Kadenan sia makanggulalan kanu kasalig'ilan kanu Isa al-Masih ka naawa den su kadusan a nakapagelet kanu taw enggu kanu Kadenan. Su kurtina a entu na tuladan nu badan nu Isa al-Masih atawa ka su umul'in a inenggay nin a kurban kanu kadusan nu langun nu taw (Hibru 10 ayat 19 taman sa 22).

^e **7:2** Mailay i nia sia kanu Manga Awal 14 ayat 17 taman sa 20 sia sa Kitab Taurat.

^f **7:2** **Salim** na nia nin maena sa basa a Hibru na *kalilintad*.

Hibru 7

nakatalima kanu manga pasad'u Kadenan. ⁷Na mapayag sa lekitanu i su 'bpagenggay sa palihala na mapulu kumin kanu 'bpagenggan sa palihala. ⁸Na su 'bpamangurban a entu a tupu nu Libi a 'bpagenggan kanu ikasapulu bad kanu manga 'gkapantiali nu taw na manga manusia bu silan a aden papatayan nin ugaid'a su Milkisidik na nalabit kanu kitab i bibiag pamun sekanin. ⁹Na timbang a apia su Libi a 'bpagenggan kanu ikasapulu bad kanu 'gkapantiali nu taw na nakaenggay bun sa ikasapulu bad kanu Milkisidik sia nakanggulalan kanu Ibrahim ¹⁰kagina kanu timpu a kinaenggay nu Ibrahim kanu Milkisidik kanu ikasapulu bad kanu nataban nin na lu pamun su Libi kanu katupuan nin a su Ibrahim ka da pamun sekanin makagemaw sa dunia.

Su Ped a 'Bpangurban a Pagidsan nu Milkisidik

¹¹Na u mana bu man ka matalutup su manga taw sia makanggulalan kanu ukit'u kabpangurban a inisangan kanu manga tupu nu Libi (a kinandut su entu kanu kasuguan a tinalima nu taw), na di den nasisita su ped pan a 'bpangurban a pagidsan nu Milkisidik a dikena pagidsan nu kinabaluy mangurban kanu tupu nu Libi a si Harun. ¹²Na amaika kasambian su kabaluy mangurban kanu 'bpangurban na dait a kasambian bun su kasuguan. ¹³Na su pedtalun sia a ipedsambi a mangurban na ebpun kanu ped a tupu enggu apia sakataw kanu tupu nin na dala nakapangurban lun. ¹⁴Na katawan tanu a benal i su Isa al-Masih a Mapulu tanu a ipedsambi a mangurban na ebpun kanu ped a tupu ka tupu sekanin nu Yahuda. Na apia sakataw kanu nia a tupu na dala nalabit'u Musa a nakapangurban lun.

¹⁵Na labi a migkapayag i nasambian den su 'bpamangurban a ebpun kanu tupu nu Libi sia kanu kinambuat'u ped a 'bpangurban a pagidsan nu Milkisidik. ¹⁶Na nabaluy sekanin a mangurban dikena sia nakanggulalan kanu tupu a nasanganan sa kapangurban sia luyud kanu kasuguan ka sabap sa kabarakat'u uyag-uyag'in a da taman nin. ¹⁷Ka nia kadtalu sia kanu kitab pantag sa lekanin na

“Seka su mangurban taman sa taman
a mana su kinabaluy kanu Milkisidik sa
kabpangurban.”^g

^g 7:17 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 110 ayat 4 sia kanu Kitab Zabur.

Hibru 7

¹⁸Na sinambian man su danden a kasuguan sa kabaluy mangurban kanu 'bpangurban kagina malubay su entu enggu da gaid katagan nin, ¹⁹kagina dala man natalutup sia kanu Kadenan sia kanu kapenggulalan kanu kasuguan tembu nia ba i sabap'in i inenggan tanu sa labi pan i kapia nin a inam. Na sia makanggulalan kanu entu na makasupeg tanu den kanu Kadenan.

²⁰⁻²¹Na su kinabaluy nu Kadenan kanu Isa al-Masih sa kapangurban na mibpasad sekanin. Dikena pagidsan nu kinabaluy nin kanu manga tupu nu Libi sa kapangurban ka da sekanin 'bpasad sa entu. Ka nia man nakadalem kanu kitab kanu kinabaluy nu Isa al-Masih sa kabpangurban na

“Inibpasad'u Mapulu

i 'Seka su mangurban taman sa taman.'

Na di nin den bagun su entu.”

²²Na sabap sa entu na sia kanu Isa al-Masih na makatalanged tanu sa labi i kapia nin a kapasadan nu Kadenan. ²³Na liu pan sa entu, na su danden a 'bpamangurban na madakel kagina pedsambi-sambi ka uman pebpatay su sakataw na 'gkasambian menem'u sakataw. ²⁴Ugaid'a su Isa al-Masih na su kabpangurban nin na dala kapegkapupus'in kagina 'bpaguyag-uyag sekanin taman sa taman. ²⁵Tembu ba magaga nin a benal lemipuas sa talutup su apia entain a taw a pedsupeg kanu Kadenan sia makanggulalan sa lekanin kagina 'bpaguyag-uyag sekanin taman sa taman ka enggu makapamagelet sa lekitanu sia kanu Kadenan.

²⁶Na maya ba kanu Isa al-Masih i nasisita tanu a mapulu sa langun nu 'bpamangurban. Ka suti sekanin, dala tila nin, dala kabaladusan nin, inipitas sekanin kanu manga baladusa enggu inipulu sekanin sa lawan pan kanu kapulu nu langit. ²⁷Dikena sekanin pagidsan nu ped a mapulu sa langun nu 'bpamangurban a nasisita nin pan a 'gkurban kanu uman-uman gay sabap kanu kabaladusan nin unan nu kagkurban nin kanu kabaladusan nu manga taw ka su Isa al-Masih na nakaisa bu i kinagkurban nin ka su kinagkurban nin bu kanu ginawa nin sabap kanu kabaladusan nu taw. ²⁸Na su manga taw a binaluy a mapulu sa langun nu 'bpamangurban sia luyud kanu kasuguan na aden kalubayan nin. Ugaid'a ulian nu kinaenggay nu Kadenan kanu kasuguan na inibpasad'in i baluyn nin sa mapulu sa langun nu 'bpamangurban su Tunggal'in a binaluy a talutup taman sa taman.

Su Minalut kanu Labi a Mapia a Kapasadan

8 ¹Na nia ku pegkiugan papedtuntay sa lekanu kanu langun nu pedtalun ku a nia na saguna na aden den mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa lekitanu a 'bpagagayan kanu kawanan nu kulesi nu Kadenan a Barakat a lu sa sulega. ²Na 'bpangurban sekanin lu kanu suti sa langun a dalepa a tidtu a 'Bpangadapan kanu Kadenan a Mapulu a lu sa sulega a dikena su manusia i minumbal lun ka su Mapulu demun i minumbal lun. ³Na su langun nu nabaluy a mapulu sa langun nu 'bpamangurban na sinanganan sa kagkurban nin kanu manga ipegkurban nu taw enggu kanu manga inenggay nu taw, tembu su Isa al-Masih a mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa lekitanu na nasisita bun i aden makagkurban nin. ⁴Ugaid'a amaika sia pamun sekanin sa dunia na di sekanin mabaluy a mangurban kagina aden den nasanganan sa kapangurban sa kanu manga inenggay nu taw sia luyud kanu kasuguan. ⁵Na su pegkurbanan nilan sia sa dunia na tuladan atawa ka alung-alung su entu nu ngin i lu sa sulega tembu ba kanu kinaumbal'u Musa kanu Balung-balung a Tuleda a 'Bpangadapan kanu Kadenan a Mapulu na nia inidsasana lun nu Kadenan sa kaumbal lun na "Sigulu ka i makapaumbal'engka i nia sia luyud kanu ipebpapata ku sa leka sia kanu nia a palaw."^h ⁶Ugaid'a su galebekan nu Isa al-Masih sa kinabaluy lun sa mapulu sa langun nu 'bpamangurban na labi i kabalapantag'in kumin kanu manga galebekan nu entu a 'bpamangurban kagina sekanin i minalut kanu labi a mapia a kapasadan a inenggay sia luyud kanu labi bun i kapia nin a manga pasad. ⁷Na u mana bu man ka dala kulang'u nauna a kapasadan na di den man dait a sambian pan su entu.

⁸Ugaid'a nailay nu Kadenan a Mapulu i aden kulang'in su manga taw nin sa entu, tembu pidtalu nin su nia a katigan nin sa

"Mauma i timpu

a mangaden aku sa bagu a kapasadan

kanu manga taw a Israil

enggu kanu manga taw a Yahuda.ⁱ

^h 8:5 Mailay i nia sia kanu Kinaliu 25 ayat 40 sia kanu Kitab Taurat.

ⁱ 8:8 Su manga taw a Yahuda na ebun bun kanu tupu nu Israil ka su Yahuda na isa bun kanu manga wata nu Nabi Yakub a bedtuan bun sa Israil.

Hibru 8, 9

⁹Na dikena pagidsan su entu kanu kapasadan a pinangaden ku kanu manga kaapuan nilan kanu timpu a kinaagak ku kanilan mapaliu kanu dalepa a Egypt.

Kagina dala nilan man italus inggulalan su kapasadan a inenggay ku kanilan, tembu ba pinadtaday ku den mambu silan.”

¹⁰Na nia pan kadtalu nu Kadenan a Mapulu na “Nia ba i kapasadan a pangadenen ku kanu manga taw a Israil kanu mangauma a timpu:

Idalem ku kanu itungan nilan su manga kasuguan ku.

Isulat ku su entu kanu pamusungan nilan.

Saki i kilalan nilan a Kadenan enggu silan menem i mabaluy a manga taw ku.

¹¹Di den nasisita a ipamandu pan atawa ka edtalun pan nu uman i isa kanu ped'in

atawa ka kanu suled'in i ‘Kilala nu su Mapulu.’

Kagina 'gkakilala aku nilan den langun

iganat sa mababa sa langun a manga taw taman den kanu mapulu sa langun a manga taw

¹²ka ampunen ku den su manga kabaladusan nilan taman sa lipatanan ku den su manga kadupangan nilan.”^j

¹³Na sia kanu kinadtalu nu Kadenan sa “aden bagu a kapasadan,” na nia nin maena na inawan nin den sa bisa su nauna a kapasadan. Na u ngin i da den bisa nin enggu labing den na di mauget na madadag den.

Su 'Bpangadapan kanu Kadenan sia sa Dunia enggu lu sa Sulega

9 ¹⁻²Na kanu nauna a kapasadan na aden inumbal a atulan pantag kanu kasimba kanu Kadenan enggu aden bun inumbal a 'bpangadapan kanu Kadenan. Na entu ba su pinatindog a Balung-balung a Tuleda a 'Bpangadapan kanu Kadenan sia sa dunia. Na aden dua timan a bilik'u entu a nabpageletan na kurtina, na su ika-isa a bilik na bedtuan sa Suti a Bilik a lu ba su 'bpanaguan sa palitan enggu su lamisan a 'bpanaguan kanu pan a ipegkurban kanu Kadenan. ³Na lu menem kanu bala nu nakapagelet a

^j 8:8-12 Mailay i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Yaramias 31 ayat 31 taman sa 34.

Hibru 9

kurtina na su ikadua a bilik a bedtuan sa Suti sa Langun a Bilik ⁴na lu ba su tudtugan a bulawan a pedtutungan kanu mamut a tutungen enggu su Kaun nu Kapasadan a linumbus sa bulawan magidsan i liu enggu ludep'in. Na nia dalem'u Kaun nu Kapasadan a entu na su 'bpanaguan a bulawan a tinaguan kanu pegken a bedtuan sa manna, su tungked'u Harun a inetuan na laun enggu su tebi na watu a nakaukil lun su manga kasuguan nu Kadenan.

⁵Na nia menem lu kanu untul'u Kaun nu Kapasadan na su buntal'u manga malaikat^k a tanda a lu ba su Kadenan. Na nasilungan nu manga papak'ilan su dapeng a pebpsikan kanu lugu nu inigkurban kanu kabaladusan nu taw.^l Ugaid'a saguna na di nami pan madsinantal sa mapia su pantag sa entu.

⁶Na guna mapasad mametad su langun nu entu na uman-uman gay na 'bpludep su 'bpamangurban lu kanu Suti a Bilik ka ipenggulalan nilan su nakasangan kanilan lu a galebekan. ⁷Ugaid'a su mapulu bu sa langun nu 'bpangurban i mapakay a makaludep lu kanu Suti sa Langun a Bilik a makaisa bu sa salagun. Na di sekanin mapakay a lemudep lu amaika dala makagkurban nin a lugu na binatang sa kanu manga kabaladusan nin enggu kanu manga kabaladusan nu manga taw a dikena pidtibaba. ⁸Na su entu a penggulan nilan na ipebpagilay nu Suti a Ruh sa lekitanu i di pan makaludep su taw kanu Suti sa Langun a Bilik a lu sa sulega taman sa usalen pan su Balung-balung a Tuleda a sia sa dunia a 'Bpangadapan kanu Kadenan. ⁹Na su manga penggulan nilan a entu na tuladan nu sagugunay a tidtu a 'gkambebetad ka su kabpagenggay nilan enggu su kapegkurban nilan na dikena pakalimpiu sa talutup kanu atay nu pedsimba kanu Kadenan. ¹⁰Ka su entu na manga pegken bu enggu 'bpaginumen enggu embalang-balang bu a ukit a kabpelimpiu. Manga atulan bu a maliwawaw a penggulan kanu badan nu taw a ipenggulalan gagalu na di pan pakauma su bagu a ukit'u Kadenan.

¹¹Ugaid'a saguna na nakauma den su Isa al-Masih. Sekanin i mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa lekitanu kanu labi i kapia nin a bagu a ukit a nakatingguma den saguna. Na lu sekanin linemudep kanu labi i kapia nin enggu talutup a Balung-balung a Tuleda a 'Bpangadapan kanu

^k 9:5 su buntal'u manga malaikat Sa basa a Hibru enggu Grik na *kirub*. Dikena i nia kadsalilidan a malaikat, aden papak'in enggu entu ba i tinemameng kanu lalan a ipedsangul kanu kayu a pakaenggay sa uyag-uyag. Mailay i nia sia kanu Manga Awal 3 ayat 22 taman sa 24 sia kanu Kitab Taurat.

^l 9:5 Mailay i nia sia kanu Libitikus 16 ayat 11 taman sa 17 sia kanu Kitab Taurat.

Hibru 9

Kadenan a dikena inumbal'a manusia enggu dikena sia sa dunia. ¹²Na nakaisa bu i kinaludep'in lu kanu entu a Suti sa Langun a Bilik enggu dikena lugu nu manga mama a kambing enggu manga sapi i inigkurban nin lu ka su lugu nin demun. Na sabap kanu entu na matalima tanu den su dala taman nin a kalipuasan.

¹³Ka amaika su lugu nu manga mama a kambing, sapi enggu aw nu tinutung a manguda a sapi a ibpamesik kanu taw a ipedtimbang sa maledsik ka enggu masuti su badan nu entu a taw ¹⁴na labi lawan den a makalimpiu su lugu nu Isa al-Masih kanu atay tanu sia kanu manga galebekan a pedtundan sa lekitanu sa kapatay ka enggu tanu nia manggalebek na su ngin i luyud sia kanu kaisa-isa nin a Kadenan. Ka sia nakanggulalan kanu kabarakat'u dala taman nin a Ruh nu Kadenan na ininggihad'u Isa al-Masih su umul'in a kurban a dala tila nin.

¹⁵Na sabap sa entu na nabaluy sekanin a minalut kanu bagu a kapasadan kanu taw enggu kanu Kadenan asal'a su manga taw a pinamili nu Kadenan na matalima nilan den su inibpasad'u Kadenan a ipebpusaka nin kanilan a dala kapegkapupus'in. Kagina sia man nakanggulalan kanu kinanggihad'u Isa al-Masih kanu umul'in na nalipuas'in silan kanu kinasungkang'ilan kanu nauna a kapasadan. ¹⁶Na mana bun i entu su sulat a nia lun nakadalem na su entain i pebpusakan. Na dait a maamad muna i minatay su mibpusaka, entu pan ka mapagumun su ipebpusaka. ¹⁷Ka amaika matay den su entu, na entu pan ka aden bisa nu entu. Ka taman sa di pan matay su mibpusaka na da pan bisa nu entu a sulat. ¹⁸Na maitu bun ba su nauna a kapasadan na dala kaludsui enggulalan taman sa da pan kapaigisi sa lugu. ¹⁹Ka kanu timpu a kinapasad'u Nabi Musa mayag kanu manga kasuguan nu Kadenan kanu manga taw na kinemua sekanin kanu lugu nu inigkurban a sapi enggu kambing a sinimbulan nin sa ig. Kinemua bun sekanin sa tanul a ebpun sa bumbul'a bili-bili a pidsugan sa maliga ka inibalud'in kanu tangkayan nu sapak'u kayu a isupu ka inisumek'in kanu lugu a entu ka inipamesik'in kanu sinulatan kanu manga kasuguan nu Kadenan enggu kanu manga taw ²⁰sa nia nin pidtalun na "Nia ba su lugu a minilut kanu kapasadan nu Kadenan a inenggay nin sa lekanu enggu inisugu nin i kanggulalan nu lun."^m ²¹Na pinamesikan nin bun kanu lugu

^m 9:20 Mailay i nia sia kanu Kinaliu 24 ayat 8 sia kanu Kitab Taurat.

su Balung-balung a Tuleda a 'Bpangadapan kanu Kadenan enggu su langun nu 'bpagusalen kanu kapedsimba kanu Kadenan. ²²Kagina nia nakadalem kanu kasuguan na timbang a su langun nu dait a pedsutin na sinuti sia nakanggulalan kanu lugu. Kagina amaika dala lugu a makaigis a kurban kanu Kadenan na dala bun kaampun kanu kabaladusan.

²³Tembu nasisita a sutin sa lugu na binatang a inigkurban su langun nu 'bpagusalen kanu kapedsimba kanu Kadenan a tuladan nu ngin i aden lu sa sulega. Ugaid'a su ngin i aden lu sa sulega na nasisita i kurban a labi i kapia nin kumin kanu langun nu entu. ²⁴Ka su Isa al-Masih man na dikena nia nin linudepan su Suti sa Langun a Bilik a inumbal'u manusia a tuladan bu nu ngin i aden lu sa sulega ka nia nin linudepan mismu na su sulega ka enggu makapamagelet sa lekitanu saguna kanu adapan nu Kadenan. ²⁵Na dikena bun pibpapalumanan nu Isa al-Masih 'gkurban su ginawa nin a mana su penggulan nu mapulu sa langun nu 'bpamangurban a Yahudi a uman salagun na 'bpeludep lu kanu Suti sa Langun a Bilik ka 'bpananggit sa lugu na binatang a inigkurban. ²⁶Ka amaika bu man ka nasisita a edsasalumanan nin enggula su entu na kadsasalumanan bun su kinatala nin sa kamalasyon iganat kanu kinapangaden sa dunia. Ugaid'a nakaisa bu man i kinasia nu Isa al-Masih sa dunia asal'a maaun tanu nin kanu kabaladusan tanu sia nakanggulalan kanu kinagkurban nin kanu ginawa nin kanu nangauli den ba a nia a manga timpu. ²⁷Na su langun nu manusia na mukit sa kapatay sa makaisa bu, entu pan ka kukumen nu Kadenan. ²⁸Na maitu bun ba su Isa al-Masih, nakaisa bu su kinagkurban nin kanu ginawa nin sa kaaun kanu madakel a taw kanu kabaladusan nilan. Na embalingan sekanin sia ugaid'a dikena den sabap sa kabaladusan nu taw ka sabap den sa kalipuas'in kanu manga taw a pakapagangapa a benal sa lekanin.

**Su Kinaikelas sa lekitanu sia Nakanggulalan kanu
Kinagkurban nu Isa al-Masih kanu Ginawa nin**

10 ¹Na su kasuguan a inenggay nu Kadenan kanu Musa na alung-alung bu nu mangapia a pakatingguma. Tembu ba dili i entu makalimpu sa talutup kanu taw a pedsupeg kanu Kadenan sia makanggulalan kanu kapedsasaluman nilan pegkurban uman lagun. ²Ka amaika tidu-tidu a pakalimpu kanilan su entu a manga kurban na

Hibru 10

nia dait na di nilan den magedam kanu ginawa nilan i baladusa pamun silan enggu di nilan den nasisita a edsasaluman pan 'gkurban. ³Ugaid'a nia nin kabantang na su kapegkurban nilan a entu na papedtadem bu kanilan kanu manga kabaladusan nilan sa uman lagun. ⁴Ka di man makapunas kanu kabaladusan nu taw su lugu nu manga sapi enggu kambing a inigkurban. ⁵Tembu guna makauma su Isa al-Masih sia sa dunia na nia nin pidtalu kanu Kadenan na

“Su manga kurban enggu su manga ibpagenggay na dikena entu su 'gkapangingalap'engka, ka su badan a inadil'engka sa laki,

⁶ su manga kurban a pedtutungen langun enggu su manga kurban kanu kabaladusan na dikena pakasuat sa leka.

⁷ Tembu nia ku pidtalu sa leka na ‘Hu Kadenan, sinemia aku ka enggu ku manggula su kahanda nengka a mana bun su nakasulat kanu kitab pantag sa laki.’ ”ⁿ

⁸ Na kanu kinadtalu a entu nu Isa al-Masih sa dikena 'gkapangingalap'u Kadenan enggu dikena pakasuat lun su manga ipegkurban, su manga ibpagenggay, su manga kurban a pedtutungen langun enggu su manga kurban kanu kabaladusan apia ipenggulalan su entu sia luyud kanu kasuguan a inenggay kanu Musa ⁹enggu iniuman nin pamun edtalu i “Hu Kadenan, sinemia aku ka enggu ku manggula su kahanda nengka,” na nia nin maena na iniawa nin den su nauna a ukit a kapegkurban ka enggu nin pakasambi su kagkurban nin kanu ginawa nin. ¹⁰ Na sabap sa inunutan nu Isa al-Masih su kahanda nu Kadenan na naikelas tanu nin sia nakanggulalan kanu nakaisa bu a entu a kinanggihad'in kanu badan nin.

¹¹ Na su 'bpangurban na uman-uman gay na pegkurban sa pamagidsan bun a kurban a dikena pakapunas kanu manga kabaladusan a mana bun su nakasangan kanilan a galebekan. ¹² Ugaid'a su Isa al-Masih na nakaisa bu i kinagkurban nin ka su kinanggihad'in bu kanu umul'in sa kaampun kanu manga kabaladusan tanu. Na di den nasisita su ped pan a kurban tembu ulian nu entu na nagagayan den sekanin lu tampal kanu kawananan nu Kadenan. ¹³ Na iganat sa entu ba na 'bpagingapan nin bun den su kapasugiud kanu manga kuntela nin kanu palad'u ay

ⁿ 10:5-7 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 40 ayat 6 taman sa 8 sia kanu Kitab Zabur.

Hibru 10

nin. ¹⁴Kagina su nakaisa bu a entu a kinagkurban nin na nakalimpiu den sa talutup taman sa taman kanu manga taw a 'bpagikelasen. ¹⁵Na inipangimbenal bun i entu nu Suti a Ruh sa lekitanu sa kinadtalu nin sa

¹⁶“Nia katigan nu Kadenan na ‘Nia su kapasadan a pangadenen ku kanilan kanu mangauma a timpu: Idalem ku kanu pamusungan nilan su manga kasuguan ku enggu isulat ku su entu kanu itungan nilan.^{o’}”

¹⁷Pidtalun bun i

“Lipatanan ku den su manga kabaladusan nilan enggu su manga galebek’ilan a mawag.”^p

¹⁸Na kagina ka naampun den su manga kabaladusan na di den nasisita a 'gkurban pan sa kaampun kanu manga kabaladusan.

Su Manggula nu Taw a Awan nin sa Katagan su Isa al-Masih

¹⁹Kagina ka maitu manga lusud ku sa tian, na sabap kanu lugu nu Isa al-Masih na makambaya-baya tanu den lemudep kanu Suti sa Langun a Bilik ²⁰sia kanu bagu a ukit a 'bpawang kanu uyag-uyag a da taman nin. Binukatan nin sa lekitanu su entu sia nakanggulalan kanu tidtu a kurtina a su badan nin. ²¹Na kagina ka aden den labi a mabagel a mapulu sa langun nu 'bpamangurban sa lekitanu a su Isa al-Masih a 'bpangulu kanu manga taw nu Kadenan ²²na semupeg tanu kanu Kadenan sa senep sa atay a unat su tidtu-tidtu a salig kagina nalimpiu den nu lugu nin su atay tanu kanu manga mawag a nakadalem lun enggu nasalawatan den su badan tanu kanu ig. ²³Na edtindegan tanu sa mapia sa dala kandua-dua nin su inam a 'bpaginugutan tanu ka matidtu man su Kadenan a mibpasad sa lekitanu. ²⁴Paginapasen tanu su kasekat tanu kanu uman i isa sa lekitanu sa kagkakalimua enggu kanggula sa u ngin i mapia. ²⁵Di tanu idtalipenda su kandidilimudan tanu a mana su nalayaman den a penggulan nu ped enggu pagkabagelen tanu su ginawa nu uman i isa sa lekitanu, labi lawan den sa saguna a masupeg den a benal su gay a kambalingan nu Mapulu.

²⁶Kagina amaika editibaban tanu bun i kapapanalus tanu enggula sa kabaladusan ulian nu kinatalima tanu kanu tidtu-tidtu a bantang

^o 10:16 Ebun i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Yaramias 31 ayat 33.

^p 10:17 Mailay i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Yaramias 31 ayat 34.

Hibru 10

na da den kurban a makagkurban pan sa kaampun kanu kabaladusan tanu. ²⁷Ka nia den makatingguma na su sangat a pakagilek a kagkukum enggu su 'bpangalaw-kalaw a apuy a pedtutung kanu taw a pedsungkang kanu Kadenan. ²⁸Ka amaika su kasuguan nu Musa ka 'bpagimatayan sa di 'bpelatan sa nanam su apia entain a pegkias lun amaika makapaamad'u dua kataw atawa ka telu kataw a saksi, ²⁹na labi lawan den su kapasang'u siksa a dait a matalima nu taw a lemusak kanu Tunggal'u Kadenan enggu mawa sa katagan kanu lugu a minilut kanu kapasadan nu Kadenan a minikelas kanu taw enggu su magumpak kanu sangat a malimu a Suti a Ruh nu Kadenan. ³⁰Ka katawan tanu bun man a benal u entain i midtalu sa "Saki i mataw semuli, enggu saki i mataw mapapamayad."^q Pidtalu nin bun i "Kukumen nu Mapulu su manga taw nin."^r ³¹Na sangat a makagilek i manggula nu taw a sugaten sa kawagib'u kaisa-isa nin a Kadenan a barakat.

³²Na nia nu 'gkakalendem na su nangaipus a manga timpu a su muna-muna a kinatuntay nu pantag kanu Isa al-Masih sa apia tinemala kanu sa manga mapasang a kamalayanan na natigkelan nu su langun nu entu. ³³Na su ped sa lekanu na pinagkaya enggu pinamungkaidanan sia kanu adapan nu madakel a taw. Su ped menem sa lekanu na inamungan nu su manga suled'u sa paginugut a pedtala bun sa kamalayanan ³⁴ka sangat a 'gkalat i nanam'u kanu manga suled'u sa paginugut a nangabilunggu. Na apia 'bpangagawn su manga kaaden nu na pedtaliman nu su entu sa maluweg kanu ginawa nu kagina 'gkatawan nu i aden pan labi lawan lun i kapia nin a kaaden a di 'gkadadag taman sa taman.

³⁵Tembu da kanu a benal semangkup sia kanu kasalig'u kanu Kadenan ka masela i balas a matalima nu. ³⁶Na nasisita man a temigkel kanu kagina ulian nu kanggula nu kanu kahanda nu Kadenan na matalima nu su manga inibpasad'in. ³⁷Ka mana bun su nadtalu kanu kitab a

"Di den man gaid mauget

na su inibpasad a pakauma na makauma den enggu
di maangga su kauma nin.

^q 10:30 Ebpun i nia sia kanu Diutirunumi 32 ayat 35 sia kanu Kitab Taurat.

^r 10:30 Ebpun i nia sia kanu Diutirunumi 32 ayat 36 sia kanu Kitab Taurat enggu sia kanu Manga Sengal 135 ayat 14 sia kanu Kitab Zabur.

³⁸ Na su taw a matidtu a nalusud sa laki na maaden lun su uyag-uyag a da taman nin sia makanggulalan kanu salig'in. Ugaid'a amaika taligkudan aku nin na di ku den sekanin kasuatan."^s

³⁹ Ugaid'a sekitanu na dikena tanu lusud kanu manga taw a entu a pedtaligkud kanu Kadenan a 'gkangatadin den ka sia tanu nalusud kanu manga taw a mamakalipuas a aden salig'in kanu Kadenan.

Su manga Taw a Napailay sa Tidtu-tidtu a Kinasalig kanu Kadenan

11 ¹ Na su salig na papedtalanged sa matalima su ngin i 'gkainam enggu pedtalanged sa benal su di pan 'gkailay. ² Na sabap sa salig'u manga katupuan tanu na nasuatan silan nu Kadenan. ³ Na sabap bun kanu salig tanu na natawan tanu i su dunia na inaden nu Kadenan sia nakanggulalan kanu kadtalu nin. Tembu su langun na 'gkangailay tanu na dikena ebpun kanu 'gkangailay den.

⁴ Na sabap bun kanu salig'u Habil na su kurban nin kanu Kadenan na labi a mapia kumin kanu kurban ni Kabil. Na sabap bun kanu salig'u Habil kanu Kadenan na initimbang sekanin a ikelas kagina nasuatan nu Kadenan su kurban nin. Na apia minatay den su Habil na masela pamun a panduan sa lekitanu su entu a salig'in. ⁵ Na sabap bun kanu salig'u Inuk na dala den sekanin makatala sa kapatay ka init sekanin lu sa sulega, "Nalangiap sekanin kagina kinua sekanin nu Kadenan."^t Na nalabit bun sia kanu kitab i unan nu kinakua sa lekanin na nasuatan sekanin nu Kadenan. ⁶ Na amaika dala salig'u taw na di man makasuat kanu Kadenan kagina apia entain a taw i pedsupeg sa lekanin na dait a paginugutan nin i aden sekanin a Kadenan enggu pembalasan nin su apia entain a 'bpaginapasen nin i kapangilay nin sa lekanin. ⁷ Na sabap bun kanu salig'u Nuh na pinakikineg'in su kinapaingat lun nu Kadenan pantag kanu manganggula apia di nin pan 'gkailay. Tembu pinaginugutan nin su Kadenan ka minumbal sekanin sa kapal ka enggu nin makalipuas su ginawa nin taman den kanu sakambinabatan nin. Na sabap kanu entu a salig'in na nasugat'a kawagib su sakadunia ugaid'a sekanin na initimbang'u Kadenan a ikelas sabap sa sinemalig sekanin kanu Kadenan.

^s 10:37-38 Mailay i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Habakuk 2 ayat 3 taman sa 4.

^t 11:5 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 5 ayat 24 sia kanu Kitab Taurat.

Hibru 11

⁸Na sabap sa aden salig'u Nabi Ibrahim kanu Kadenan na pinaginugutan nin su inisugu lun nu Kadenan a lemu sekanin kanu dalepa a inibpasad lun nu Kadenan. Na apia di nin katawan su pedtamanan nin na ginanatan nin bun su dalepa nin. ⁹Na sabap bun kanu salig'u Ibrahim kanu Kadenan na migkaleben sekanin kanu kalupan a inibpasad'u Kadenan sa lekanin apia nia nin kaaden i nakalapu sekanin lu enggu nia nin bu pegkalebenan na balung-balung a tuleda.^u Na apia su wata nin a su Iskak enggu su apu nin a su Yakub a pebpusakan bun kanu pasad'u Kadenan na balung-balung bun a tuleda i pigkalebenan nilan. ¹⁰Na tinigkelan nu Ibrahim su entu kagina nia nin 'gkapaginagkay na su siudad a mabagel i udsadan nu palaus'in a nia migkahanda lun enggu napatindeg lun na su Kadenan. ¹¹Na sabap bun kanu salig'u Ibrahim kanu Kadenan na nakamuliataw sekanin sa apia matua den enggu su kaluma nin menem a si Sara na di embata. Pinaginugutan nu Ibrahim i tumanen nu Kadenan su inibpasad'in a embata si Sara. ¹²Kagina ka maitu na su sakataw a nia a taw a su Ibrahim a matua den a benal na sekanin i nabpunan nu katupuan a mana kadakel'u bitun sa kawang-kawangan enggu kadakel'u pedtad sa dedsan a di magaga milang.

¹³Na langun nu nia a manga taw na minatay silan a aden salig'in kanu Kadenan. Na apia da nilan pan matalima su manga inibpasad'u Kadenan kanilan kanu bibiag pan silan ugaid'a naalung'a ginawa nilan den su entu a 'gkapia i ginawa nilan ka 'gkatawan nilan man i aden gay a matalima nilan su entu a 'bpagingapan nilan. Na tinalima nilan kanu ginawa nilan i mana silan lapu sa dunia enggu penggagalu bu silan lun pegkakaleben. ¹⁴Na su manga taw a maitu ba i kangadtalu nin na ipebpagilay nilan i pakapaginagkay silan sa dalepa a kagkalebenan nilan a madtalu a kanilan. ¹⁵Na amaika nia nilan bun 'gkapagitung su ginanatan nilan a dalepa na mapakay pamun a benal a embalinganan nilan su entu. ¹⁶Ugaid'a nia nin kabantang na nia nilan 'gkapaginagkay

^u **11:9 balung-balung a tuleda** Kanu timpu nu Ibrahim na 'bpamangumbal su manga taw sa balung-balung a tuleda ka lu ba silan pegkakaleben. Sa basa a English na *tent*. Na apia endaw silan 'bpagangay na pedtatanggiten nilan su balung-balung a tuleda ka entu bun ba i ipembudsud'ilan. Na nia ba i 'gkabaluy a walay nilan. Nia nilan 'bpagusalen sa kabpagumbal sa tuleda na manga upis'a kambing. Adat-betad den nu manga taw a Hibru kanu entu a timpu su kapamagalat-alat tembu tatap'ilan pedtatanggiten su balung-balung a tuleda.

Hibru 11

na su labi a mapia a kagkalebenan a su sulega. Na namba i sabap'in i su Kadenan na di nin ikaya a tawagen sekanin nu entu a manga taw sa Kadenan ka pinagadilan nin man silan sa siudad a kagkalebenan nilan.

¹⁷Na sabap bun kanu salig'u Ibrahim kanu Kadenan na adil sekanin sa kagkurban nin kanu wata nin kanu kinabatalu lun nu Kadenan sa kagkurban nin lun. Na sekanin a pibpasadan nu Kadenan sa madakel a muliataw na adil a benal sa kagkurban nin kanu kaisa-isa nin a wata nilan kani Sara a si Iskak ¹⁸apia nia nin kaaden i pidtalu sa lekanin nu Kadenan i "San makanggulalan kani Iskak su manga tupu a inibpasad ku sa leka."^v ¹⁹Kagina nia 'gkatagu kanu ginawa nu Ibrahim na magaga nu Kadenan mapambibiag su minatay. Na mana maitu ba i nanggula nu Iskak ka mana minatay sekanin a nakambalingan 'bpaluman kanu Ibrahim. ²⁰Na sabap bun kanu salig'u Iskak na pinalihalan nin su Yakub enggu Isaw sa nia nin pidtalu kanilan na mapia i manggula-ula nilan sia kanu mangauma a timpu. ²¹Na maitu bun su Yakub, sabap bun kanu salig'in na pinalihalan nin su manga wata nu Yusup kanu timpu a mangagan den sekanin matay. Dinemukum sekanin kanu tungked'in ka nangadap kanu Kadenan.^w ²²Sabap bun kanu salig'u Yusup, na kanu timpu a mangagan den sekanin matay na pidtalu nin i makaawa su manga taw a Israil kanu dalepa a Egypt enggu inidtutuma nin pan i amaika gemanat den silan lu na edtapiken nilan mawa su manga tulan nin.^x

²³Na sabap bun kanu salig'u manga lukes'u Musa kanu Kadenan na inipagena nilan su Musa sa nakatelu ulan ulian nu kinambata lun kagina nailay nilan i mapia a benal a wata su Musa. Dala silan kagileki sa nasungkang'ilan su kasuguan nu datu.^y ²⁴Na maitu bun su Musa, sabap bun kanu salig'in kanu Kadenan na guna su migkasela den sekanin na inikias'in a tawagen sekanin a wata nu puteli a wata nu Piraun. ²⁵Nia nin tinemu i papegkapasangan sekanin a kaped'u manga taw nu Kadenan kumin kanu gagalu bu a matala nin a kapia na ginawa ugaid'a kabaladusan. ²⁶Na sia sa lekanin na nia masela a kakawasan na su unga nu kalasay sabap kanu Masih kumin kanu

^v 11:18 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 21 ayat 12 sia kanu Kitab Taurat.

^w 11:21 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 47 ayat 31; 48 ayat 1 taman sa 20 sia kanu Kitab Taurat.

^x 11:22 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 50 ayat 24 taman sa 25 sia kanu Kitab Taurat.

^y 11:23 Mailay i nia sia kanu Kinaliu 1 ayat 22; 2 ayat 1 taman sa 2 sia kanu Kitab Taurat.

Hibru 11

kakawasan nu Egypt. Kagina nia nin initagu sa ginawa na su matalima nin a balas sa mangauma pan a timpu. ²⁷Na sabap bun kanu salig'in na minawa sekanin sa Egypt enggu da sekanin kagileki kanu lipunget'u datu. Tinemigkel sekanin kagina mana nin bun 'gkailay su Kadenan a di 'gkailay. ²⁸Na sabap bun kanu salig'in na ininggulalan nin su Kanduli nu Kalipuas enggu su kinapangigul sa lugu kanu bengawan ka enggu di makalalagit'u 'bpaminasakan su kaka sa langun a manga wata nu manga taw a Israil.^z

²⁹Na sabap bun kanu salig'u manga taw a Israil na nakalipag silan kanu Maliga a Lagat a mana silan minukit sa mamala a lupa. Ugaid'a guna pedtekaw 'bpelipag su manga taw a Egypt a 'bpaneled kanilan na nangaled silan.^a ³⁰Sabap bun kanu salig'u manga taw a Israil na nalundus su alad'u ciudad a Yariku ulian nu kinabalibet'ilan lun kanu dalem'u nakapitu gay.^b ³¹Na maitu bun ba, sabap bun kanu salig'i Rahab a babay a sundal na dala sekanin makaamung matay kanu manga taw a pedsungkang kanu Kadenan kagina pidsakaw-sakaw nin sa mapia su manga taw a Israil a 'bpanininting.^c

³²Na nangasangan den i entu a nalabit ku. Kulang den i kutika ku amaika edsinantalen ku pan su pantag kani Gidiun, Barak, Samsun, Ipta, Nabi Daud, Nabi Samuil enggu su ped pan a manga nabi ³³a sabap kanu salig'ilan kanu Kadenan na naagaw nilan su manga pendatuan, nakakamal silan sa wagib enggu natalima nilan su inibpasad'u Kadenan. Na sabap bun kanu salig'ilan na dala silan kapamungkaidani nu manga alimaw, ³⁴dala silan matutung kanu 'bpangalaw-kalaw a apuy enggu nakalipuas silan kanu kapatay sa ukit a galangan na sundang. Su ped kanilan na mangalubay ugaid'a pinagkabagel silan nu Kadenan, su ped menem na nabaluy silan a mabagel a pabubunua tembu natalaw nilan su manga lapu a manga pabubunua. ³⁵Aden bun manga babay a sabap kanu salig'ilan na mimbibiag 'bpaluman su manga wata nilan a minatay. Ugaid'a aden bun ped a pedsalig kanu Kadenan a pinakasakitan taman sa namamatay ka inikias'ilan su kapambaya-baya kanilan a nia nin

^z 11:28 Nia ba su timpu a kabpagimatay nu 'bpaminasakan kanu kaka sa langun a wata nu manga taw a Egypt. Mailay i nia sia kanu Kinaliu 12 ayat 21 taman sa 23 sia kanu Kitab Taurat.

^a 11:29 Mailay i nia sia kanu Kinaliu 14 ayat 22 taman sa 31 sia kanu Kitab Taurat.

^b 11:30 Mailay i nia sia kanu Kitab pantag kanu Yusua 6.

^c 11:31 Mailay i nia sia kanu Kitab pantag kanu Yusua 2 ayat 1 taman 21.

sambi na kataligkud kanu salig'ilan kanu Kadenan. Na pinggula nilan i entu ka 'gkatawan nilan i aden labi a mapia a uyag-uyag sa sulega ulian nu kapambibiag 'bpaluman kanilan. ³⁶Su ped menem kanilan na pinagkaya, su ped na pinametay, su ped na sinangkalian enggu pinamilanggu. ³⁷Aden bun pinamalantay sa watu taman sa matay, aden bun pinangeget i lawas'in taman sa nangautas enggu aden bun pinangimatayan sa sundang. Su ped menem kanilan na 'bpelalakaw a mimbalegkas bu sa upis'a bili-bili enggu kambing, miskinan a benal, papegkapasangan enggu 'bpelasayn. ³⁸Su ped na 'bpamagena bu silan kanu manga tawan-tawan a dalepa enggu kanu manga palaw, lu silan pegkakaleben kanu manga takub enggu kanu manga lingkab'u lupa. Na di man a benal makadait kanilan su dunia.

³⁹Na apia ka maitu sa nasuatan silan langun nu Kadenan sabap kanu salig'ilan na da nilan pamun matalima su inibpasad'u Kadenan kanilan. ⁴⁰Kagina aden inadil'u Kadenan a labi lawan pan i kapia nin. Ka nia kalilinian nu Kadenan na maped tanu nilan sa katalutup'in sa kanilan sia kanu adapan nin.

Su Kinatigkel'u Isa al-Masih enggu su Kapapedtidtu nu Kadenan kanu manga Nabaluy a Wata nin

12 ¹Na kagina ka maitu sa nabalibet tanu nu madakel a benal a midsaksi pantag kanu manga salig'ilan na dait a tagaken tanu den su manga kabaladusan a pakaungen sa lekitanu. Ka iling-iling'u kapegkuya na iawa tanu su apia ngin a pakasikut sa kanu kapedtalaguy tanu. Papanalusen tanu su kapedtalaguy tanu sa aden katigkel'in kanu pegkuyan a inenggay nu Kadenan sa lekitanu. ²Nia tanu ilayn na su Isa al-Masih a ulu nu salig tanu enggu tinemalutup kanu ukit'u kapedsalig kanu Kadenan. Tinigkelan nin su kinatutuk lun kanu kayu a pinambalawaga enggu da nin pagitunga su kayayan kanu maitu a ukit a kinapatay nin ka nia nin pinagitung na su kapia na ginawa a 'bpagingapa sa lekanin. Na saguna na 'bpagagayan den sekanin kanu tampal sa kawanan nu kulesi nu Kadenan.

³Na nia nu pagitung na su kinatigkel'u Isa al-Masih kanu manga kamalasaan a natala nin sia kanu palad'u manga baladusa a manga taw ka enggu kanu di makasangkap sia kanu kapedsalig'u atawa ka di 'gkalubay su manggiginawa nu. ⁴Nia nin man kabantang, na dala

Hibru 12

pamun nakaigis i lugu nin sa lekanu sabap sa kabpaginapas'u kanu kapedsungkang'u kanu manga kabaladusan a galebek. ⁵Na aden a entu na nalipatanan nu den su manga papata nu Kadenan sa lekanu a manga nabaluy a wata nin sa nia nin kadtalu na

“Wata ku, itagu nengka sa ginawa su kapapedtidtu sa leka nu Mapulu.

Di ka mapagkalubay i manggiginawa nengka amaika dawayn ka nin sa kapatidtu sa leka

⁶kagina su Mapulu na patidtu nin man su taw a ipegkalimu nin.

Patidtu nin su taw a nabaluy a wata nin.”^d

⁷Tembu tigkeli nu su kamalasyan sabap sa kapapedtidtu sa lekanu nu Kadenan kagina ipedtimbang kanu nin sa manga wata nin. Ka langun man na ama na patidtu nin su manga wata nin. ⁸Na amaika di kanu patidtu nu Kadenan a mana su penggulan nin kanu langun nu nabaluy a manga wata nin, na nia nin maena na dala kanu malusud kanu nabaluy a manga wata nin, dikena kanu nin tidtu a manga wata. ⁹Na amaika su ama tanu sia sa dunia a papedtidtu sa lekitanu ka 'bpagadatan tanu silan sabap sa entu, na labi lawan den su Ama a nabpunan nu ngiawa tanu, tembu dait a mapasakup tanu sa lekanin sa kapapedtidtu nin sa lekitanu ka nia unga nu entu na uyag-uyag a da taman nin. ¹⁰Ka su ama tanu sa dunia na papedtidtu tanu nilan sa mangagan bu a manga kutika sia luyud kanu ngin i kapegkailay nilan lun a pakagkapia. Ugaid'a su kapapedtidtu nu Kadenan sa lekitanu na lekitanu bun a kapianan ka enggu tanu makaampit kanu kasuti nin. ¹¹Na nia tatap na su kapapedtidtu na dikena pakapia sa ginawa kanu entu demun ba ka pakasakit sa ginawa ugaid'a nia mambu kaulianan nu entu na kalilintad enggu uyag-uyag a ikelas kanu apia entain a nabibit sa entu.

¹²Kagina ka maitu na pakabagel'u su 'gkangalubayan den a manga lima nu enggu idtindeg'u su 'gkangalubayan den a manga aleb'u.

¹³Ilakaw nu kanu matidtu a lalan ka asal'a su manga suled'u sa paginugut a pedtundug sa lekanu a malubay pamun i paginugut'in na di den kalunsanan ka makin 'gkabagel su paginugut'ilan.

^d 12:5-6 Ebpun i nia sia kanu Palibasan 3 ayat 11 taman sa 12 sia kanu Kitab Zabur.

Su Kapaingat kanu Kakias kanu Kadenan

¹⁴Na uman i isa sa lekanu na maginapas sa kapaguyag-uyag'in sa malilintad. Paginapas'u bun i kapaguyag-uyag'u sa ikelas ka amaika dili na di nu mailay su Mapulu. ¹⁵Talanged'u i dala makataligkud sa lekanu kanu da idsan nin a limu nu Kadenan ka nia kalagidan nu taw a enggula sa maitu ba na mana dalid'u pamumulanen a mapait i unga nin a pakaduti taman sa madakel i makalalagit'in kadutian. ¹⁶Talanged'u bun i dala makailing sa lekanu kani Isaw a tinemaligkud kanu Kadenan enggu nia nin bu napagitung na kaduduniay. Inidsambi nin su kawagib'in sa kakakai sa nakaisa bu a kinakan.^e ¹⁷Na katawan nu bun i ulian nu entu na pinangeni ni Isaw kanu ama nin su palihala a ibpagenggay kanu kaka a wata ugaid'a dala inggay sa lekanin su entu kagina di den mabagu su unga nu pinggula nin a entu.^f Na di nin den makua apia nia nin kaaden i maguguliang pan sa kapagapas'in lun.

¹⁸Na su kapedsupeg'u man kanu Kadenan na dikena mana su kinasupeg'u manga taw a Israil kanu palaw a Sinai a nailay nilan lu su 'bpangalaw-kalaw a apuy, su kalibutengan enggu su mabagel a sambel. ¹⁹Nakakineg bun silan sa uni na tambuli enggu suala a pedtalu taman sa nakapamagayuk'ilan kanu suala a entu i di den edtalu kanilan. ²⁰Kagina di nilan magaga su kasuguan a "Apia entain i makakambil kanu nia a palaw apia binatang na pamengelen sa watu taman sa matay."^g ²¹Na sangat man a makagilek su entu a nailay nilan ka apia su Musa na nia nin nadtalu na "Pegkegkel aku na gilek."^h

²²Ugaid'a nia nu man sinupegan na su Palaw a Zion, a su siudad'u kaisa-isa nin a Kadenan a su Awrusalim a lu sa sulega a di mabilang i kadakel'u malaikat'in a pendidilimudan a 'gkangagalaw. ²³Nia nu kauman lu na su kapedidilimudan nu manga initimbang sa kaka sa langun a wata nu Kadenan a namakasulat su manga ngala nilan lu sa sulega. Kauman nu lu su Kadenan a 'bpangukum kanu langun nu taw enggu kauman nu lu su manga ngiawa nu manga taw a matidtu a nalimpiu den sa talutup.

^e 12:16 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 25 ayat 29 taman sa 34 sia kanu Kitab Taurat.

^f 12:17 di den mabagu su unga nu pinggula nin a entu Na nia kapegkatuntay nu ped a alim na di den sekanin makadtaubat.

^g 12:20 Mabatia su pantag kanu nia sia kanu Kinaliu 19 ayat 9 taman sa 22; 20 ayat 18 taman sa 21 sia kanu Kitab Taurat.

^h 12:21 Ebpun i nia sia kanu Diutirunumi 9 ayat 19 sia kanu Kitab Taurat.

²⁴Kauman nu bun lu su Isa al-Masih a minalut kanu bagu a kapasadan nu Kadenan sa lekitanu sia nakanggulalan kanu lugu nin. Na su lugu nin a entu na labi a mapia i tudtul'in kumin kanu lugu nu Habil.

²⁵Tembu talanged'u a benal i pakikinegen nu su Kadenan a pedtalu sa lekitanu. Ka amaika apia su manga taw a Israil a dala pakikineg kanu pedtalun nin kanilan lu kanu palaw sa Sinai sia sa dunia ka dala silan makalipuas kanu siksa nin na labi lawan tanu den amaika taligkudan tanu su pedtalun nin sa lekitanu a ebpun sa sulega. ²⁶Na kanu timpu a kinadtalu nu Kadenan lu kanu palaw a Sinai na nakuyung su lupa. Ugaid'a saguna na inibpasad'in i "Aden bun gay a kuyungen ku 'bpaluman su dunia ugaid'a dikena nia ku bu kuyungen su lupa ka apeg den nu langit."ⁱ ²⁷Na su kadtalu a "Aden bun gay," na pakapatuntay sa lekitanu sa iawa den nu Kadenan su langun nu inaden nin a makuyung ka enggu masama su langun nu di makuyung. ²⁸Tembu edsukul-sukul tanu kanu Kadenan kagina nalusud tanu kanu pendatuan nin a di makuyung. Simban tanu sekanin a Kadenan sa ukrit a makasuat sa lekanin sa aden kapagadat lun enggu gilek sa lekanin ²⁹kagina su kapedsiksa nu Kadenan na mana bun apuy a penggepul.^j

Su Galebekan a Makasuat kanu Kadenan

13 ¹Papanalus'u su kagkakalimua nu a edsusuled sa paginugut. ²Di nu ipedalipenda su kapatalus'u kanu manga taw a dala 'gkatumpun nin kanu manga walay nu, ka aden manga taw paganay a minggula bun sa maitu ba, na da nilan katawi i manga malaikat besen su nadsakaw-sakaw nilan a entu. ³Di nu bun 'bpelipatani su kadtabang'u kanu manga suled'u sa paginugut a nangabilanggu sa mana bun kaped kanu nilan a nabilanggu. Lati nu bun sa nanam su manga suled'u sa paginugut a papegkapasangan sa mana bun 'gkagedam'u su kapapegkapasang kanilan.

⁴Na nia dait na enggan sa kabalapantag su tiwalayan nu taw enggu nia dait na di kanggiabuan su entu. Kagina sugaten nu Kadenan sa kawagib su manga taw a pedsisina enggu pegkikiuga. ⁵Pangingati nu bun su subela a kakiug sa kuleta. Na nia dait na masukul kanu sa u ngin

ⁱ 12:26 Ebpun i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Hagay 2 ayat 6.

^j 12:29 Ebpun i nia sia kanu Diutirunumi 4 ayat 24 sia kanu Kitab Taurat.

Hibru 13

i aden sa lekanu, ka nia man kadtalu nu Kadenan na “Di ku a benal sekanu tagaken atawa ka padtadayn.”^k 6 Tembu madtalu tanu sa dala kandua-dua nin i

“Su Mapulu i pedtabang sa laki,
tembu di aku kagilekan. Na ngin ba man i manggula
nu taw sa laki?”^l

7’Gkakalendem’u su ’gkangaunutan nu a nangusiat sa lekanu kanu kadtalu nu Kadenan enggu ilay nu su kopianan nu ukit’u kinapaguyag-uyag’ilan sia sa dunia. Ilingi nu su kinasalig’ilan kanu Kadenan. 8Na di man embagu su Isa al-Masih. U ngin sekanin paganay na maitu bun ba sekanin saguna taman sa taman. 9Da kanu mapadtatanggiti kanu apia ngin a panduan a salakaw kanu natuntayan nu. Ka nia mapagkabagel kanu salig tanu na su da idsan nin a limu nu Kadenan, dikena su kapaginugut tanu kanu manga kasuguan pantag kanu manga atulan sa manga pegken, manga atulan a dala pakagkapia nin kanu manga taw a penggulalan lun.

10Na su sekitanu a ’bpamaginugut kanu Isa al-Masih na aden kurban tanu a su kinanggihad’u Isa al-Masih kanu umul’in ugaid’a su ’bpamangurban a Yahudi a ipedtalus’ilan bun su kabpangurban a sia luyud kanu kasuguan a inenggay kanu Musa na dala kawagib’in a mamung sa lekitanu kanu entu. 11Na su lawas’u manga binatang a inigkurban nu manga Yahudi sa kanu kabaladusan nilan na pedtutungen lu kanu liu nu pegkampuan nilan u mapasad kemua nu mapulu sa langun nu ’bpamangurban su lugu nu entu a binatang ka ’bpananggiten nin lu kanu Suti sa Langun a Bilik. 12Na maitu bun ba i nanggula nu Isa al-Masih, inimatayan sekanin kanu liu nu siudad ka enggu nin maikelas su manga taw sia makanggulalan kanu lugu nin. 13Kagina ka maitu na ’bpawangan tanu sekanin kanu liu nu siudad ka amungan tanu kanu kayayan a tinigkelan nin. 14Ka dala man tidtu a siudad tanu sia sa dunia ka nia tanu ’gkapaginagkay na su siudad a pakauma pan. 15Tembu sia makanggulalan kanu Isa al-Masih na papanalusen tanu su kapegkurban tanu sa ukit a kapugi kanu Kadenan a su kurban a ebpun demun kanu manga ngali tanu a pebpayag kanu ingala nin. 16Na di nu

^k 13:5 Mailay i nia sia kanu Diutirunumi 31 ayat 6 sia kanu Kitab Taurat.

^l 13:6 Mailay i nia sia kanu Manga Sengal 118 ayat 6 sia kanu Kitab Zabur.

Hibru 13

bun lemipatani su kanggula nu sa mapia enggu su kadtabang'u kanu ped'u sa u ngin i aden sa lekanu kagina 'gkasuatan nu Kadenan su manga maitu ba a kurban.

¹⁷Paginuguti nu su 'gkangaunutan nu enggu enggula nu su ngin i isugu nilan sa lekanu kagina silan i pedtiakap sa lekanu sa di nu kasibay sa kasangul'u kanu Kadenan. Na 'bpaginapasen nilan penggula su entu ka katawan nilan i aden timpu a sia den silan kanu adapan nu Kadenan na idsa nu Kadenan kanilan su entu u natuman nilan sa mapia. Na mapia i ginawa nilan amaika paginugutan nu silan sia kanu kanggulalan nilan kanu entu a galebekan nilan sa lekanu. Ka amaika lidun nu i ginawa nilan sia kanu kanggulalan nilan sa entu na dikena mapia i unga nin sa lekanu.

¹⁸Na ipangeni-ngeni kami nu bu. Na natatalanged'ami man i sia kanu ginawa nami na dala pinggula nami a da makasuat kanu Kadenan. 'Bpaginapasen nami i kabpaguyag-uyag sa matidtu sa kanu apia ngin a ukrit. ¹⁹Na 'bpangenin ku sa lekanu i ipangeni-ngeni nu i mangagan aku makambalingan san.

Su Pangeni-ngeni nu Sinemulat

²⁰Na su Kadenan a 'gkabpunan nu kalilintad a napambibiag 'bpaluman kanu Mapulu tanu a su Isa al-Masih a mabagel a pedtiakap sa lekitanu a mana su manga bili-bili nin enggu pinambibiag sabap kanu lugu nin a minilut kanu dala taman nin a kapasadan nu Kadenan ²¹na pangeni-ngenin ku sa lekanin a Kadenan i inggay nin sa lekanu su langun nu nasisita nu ka enggu nu manggula su kahanda nin. Na sia makanggulalan kanu Isa al-Masih na tabangan tanu nin sa kanggula tanu sa kanu ngin i pakasuat sa lekanin. Pugin sekanin taman sa taman. Amin.

Su Mauli a Salam

²²Manga lusud ku sa tian a 'bpamaginugut, 'bpangenin ku sa lekanu i pakikineg'u sa mapia su manga kangadtalu ku sia a pamandu sa lekanu ka dikena bun gaid malendu su nia a sulat ku sa lekanu. ²³Na papegkatawan ku bun sa lekanu i su suled tanu sa paginugut a si Timuti na nakaliu den sa bilangguan. Na amaika mangagan sekanin sia makauma na paunuten ku sekanin sa kasan ku sa lekanu. ²⁴Islam

A decorative border with floral motifs at the corners and midpoints of the top and bottom edges, enclosing the text.

Hibru 13

kami nu bu san kanu 'gkangaunutan nu taman den kanu langun nu
'bpamaginugut. Pedsalamen kanu bun nu manga suled tanu sa paginugut
a taw sa Italia. ²⁵Na san sa lekanu langun su da idsan nin a limu nu
Kadenan.

Wassalam